

Aan
De Algemene Kerkenraad van de
Protestantse Gemeente Krimpen aan den IJssel

Krimpen aan den IJssel, 24 februari 2018
Aanbieding advies werkgroep Samen in De Ark

Geachte leden van de Algemene Kerkenraad,

In de vergadering van uw Kerkenraad op 21 juni 2017 heeft u het beleidsplan “Zicht op overmorgen” vastgesteld. Hierbij heeft u besloten een werkgroep in te stellen en aan haar de opdracht mee te geven om “binnen drie maanden een arrangement uit te werken, dat is gericht op het bereiken van een inspirerende nabije omgeving en waarin een aantal zaken geregeld worden.”

Gezamenlijk hebben wij als werkgroep deze opdracht aanvaard en hebben wij in de afgelopen periode intensief gewerkt aan het uitvoering geven van deze opdracht. Hierbij bieden wij u het resultaat van onze inspanningen ons advies aan inclusief een voorstel voor het vervolgproces. Als bijlage treft u een rapportage waarin het proces dat wij hebben gevolgd is beschreven alsmede de gegevens die wij hebben verzameld zijn opgenomen.

Ten aanzien van één onderdeel heeft de vertegenwoordiging van wijkgemeente De Wingerd een andere mening dan de overige leden van de werkgroep. Het betreft hier de situatie die ontstaat wanneer de geadviseerde nadere gespreksronde tussen de wijkgemeenten De Rank en De Ark resulteert in een voorstel tot nadere samenwerking maar nog niet tot een besluit over samengaan voordat de verhuizing naar het nieuwe kerkgebouw plaats vindt. Voor de meerderheid is dat een voldoende basis om het beschreven vervolgtraject verder in te gaan. Voor de vertegenwoordiging van de wijkgemeente De Wingerd is dat niet het geval omdat het advies geënt is op 2 wijkgemeenten. Als daar niet toe besloten wordt is sprake van 3 wijkgemeenten in het nieuwe kerkgebouw en dient een nieuw advies te worden opgesteld.

Wij wensen u succes bij de besluitvorming en de verdere implementatie van deze belangrijke stappen voor de toekomst van de Protestantse Gemeente in Krimpen aan den IJssel.

De Werkgroep Samen in De Ark

Dik Braam, Johannes Buitenwerf en Corinne Groenendijk (De Wingerd);
Gert den Hartogh, Cora Schouten en Marit Zondervan (De Ark);
Machiel van der Giessen, Martjan den Hoed en Marjan Tromp (De Rank);
Cees Paul (voorzitter);
Waarnemers: Evert Meinen (IJsseldijkkerk) Hans Trouwborst (HWBA) en Hans van Lieburg (CvK).

Advies Werkgroep Samen in De Ark

1. Inleiding

Wij zijn onze werkzaamheden gestart op 21 september 2017. De voorzitter van de Algemene Kerkenraad heeft daarbij een toelichting gegeven op de opdracht aan onze werkgroep zoals die in het beleidsplan "Zicht op overmorgen" is geformuleerd:

Binnen drie maanden een arrangement uit te werken, dat is gericht op het bereiken van een inspirerende nabije omgeving en waarin in elk geval geregeld worden:

- *de structuur: aantal wijkgemeenten en beheersstructuur (zo mogelijk leidt het overleg over dit onderwerp tot een eerdere effectuering van het besluit van de Algemene Kerkenraad d.d. 16 september 2015 dat er in 2024 maximaal drie wijkgemeenten zijn);*
- *de profilering en de inhoud van de veelkleurigheid van de wijkgemeenten;*
- *wijze van gebruik van het gebouw voor diensten (waaronder in elk geval het aantal ochtenddiensten per zondag) en andere zaken;*
- *de naam;*
- *plan van wensen voor aanpassing van het gebouw;*
- *inventaris;*
- *nieuwe activiteiten;*
- *personele gevolgen.*

2. Werkwijze

De werkgroep is samengesteld uit drie vertegenwoordigers van elk van de drie betrokken wijkgemeenten. Deze vertegenwoordigers zijn door de wijkgemeenten zelf aangewezen. Afgesproken is dat deze vertegenwoordiging geen vrijblijvende zaak is. Daarom hebben de vertegenwoordigers ook nauw contact onderhouden met een eigen klankbordgroep uit de wijkgemeente.

We hebben gekozen voor een werkwijze waarin we fasegewijs de relevante thema's hebben besproken. Die thema's hebben we steeds in drie sub-werkgroepen uitgewerkt en vervolgens gezamenlijk met elkaar besproken:

- a. Identiteit, visie en structuur;
- b. Gebouw en inventaris;
- c. Diensten en activiteiten.

In de eerste fase hebben we zoveel mogelijk de relevante feiten verzameld. In de tweede fase hebben we besproken hoe we hier persoonlijk tegen aan keken; wat ons verrast heeft en welke zorgen we hebben. Vervolgens hebben we gezamenlijk verkend welke inzichten we hebben opgedaan en welke perspectieven we zien naar de toekomst.

In de laatste fase hebben we een gezamenlijk advies opgesteld dat u hierbij aan treft.

3. *Bouwstenen voor het samen gaan*

De gesprekken in onze werkgroep waren intensief, rationeel maar ook emotioneel. Met elkaar hebben wij ervaren dat de opdracht die u ons gegeven heeft veel mensen soms ten diepste raakt. Tegelijkertijd hebben wij gemerkt dat we vertrouwen mogen hebben in het gezamenlijk werken aan het samen gaan. We voelen dat wij daar met respect voor een ieder belangrijke stappen in hebben gezet. Hiermee zijn wij daadwerkelijk aan het bouwen aan een gezamenlijke toekomst van onze Protestantse Gemeente in Krimpen aan den IJssel.

Zowel binnen onze werkgroep als bij de betrokken klankbordgroepen is sprake van een grote betrokkenheid bij de eigen wijkgemeente. Die betrokkenheid is van grote waarde om de weg naar een gezamenlijke toekomst te bewandelen. Tegelijkertijd brengt die betrokkenheid ook met zich mee dat gevoelens van verlies een rol spelen in de gezamenlijke gesprekken.

Tegen deze achtergrond constateren wij dat het nu nog niet zinvol is om in alles concrete voorstellen aan u respectievelijk de wijkgemeenten voor te leggen zoals door u in uw opdracht gevraagd wordt. Op dit moment zijn er naar onze mening nog te veel openstaande vragen.

Zoals aangegeven voelen wij wel dat wij belangrijke stappen gezet hebben om de juiste antwoorden op die vragen te vinden. Wij vinden het van belang om de bouwstenen te benoemen die we gezamenlijk in onze werkzaamheden daarvoor hebben verzameld. Daarbij worden ook expliciet zaken vermeld, die nog niet voldoende aan de orde zijn gekomen en die naar onze mening nog een verdere verdieping en beantwoording vergen.

In onze gesprekken hebben we gemerkt, dat het mogelijk is om met elkaar een beweging te maken, waarin nieuwe contouren in zicht komen. Vertrouwen naar elkaar toe blijft daarvoor essentieel, maar is ook heel broos, zo is ons gebleken. Werken aan vertrouwen kost tijd en vergt aandacht en energie, maar we achten het belangrijk om vooral daarin te investeren.

Structuur en veelkleurigheid

In een eerder besluit heeft uw Algemene Kerkenraad besloten dat uiterlijk in 2024 er nog maximaal drie wijkgemeenten binnen de PKN Krimpen zijn. In onze besprekingen hebben wij geconstateerd dat het zinvol is om binnen het gebouw De Ark straks een onderscheid te maken in twee perspectieven: confessioneel en open. Het confessionele perspectief is met name te vinden in de huidige Rank en Ark. Het open perspectief sluit dichter aan bij de huidige beleving binnen de Wingerd.

Ongeacht deze verschillende perspectieven staat voor ons vast dat binnen alle wijkgemeenten ten principale de intentie en bereidheid tot samenwerking is uitgesproken. Die samenwerking vindt nu al op tal van plekken plaats: van jeugdactiviteiten en catecheses tot aan bijzondere diensten. Uitbouw hiervan is gewenst en mogelijk. Daarbij willen wij benadrukken dat de verbinding met de IJsseldijkkerk behouden moet blijven en waar mogelijk uitgebreid.

Vanuit dit inzicht van twee perspectieven zien wij als de eerste stap die in deze richting gezet kan worden een intensievere samenwerking tussen de wijkgemeenten De Rank en De Ark. Voor het daadwerkelijk spreken van een fusie van deze twee wijkgemeenten naar één nieuwe wijkgemeente is het echter nog te vroeg.

Vanuit zowel de Ark als de Rank bestaat een breed gedragen bereidheid om deze gesprekken over de intensievere samenwerking met elkaar aan te gaan. In deze gesprekken dient naast aandacht voor de geloofsinhoudelijke aspecten ook aandacht te zijn voor de cultuur en identiteit van de eigen wijkgemeente.

Als het gaat om de haalbaarheid van samenwerken c.q. mogelijkheid van fusie kan nader en breder spreken met elkaar (o.a. in kerkenraadsontmoetingen) daarin helderheid brengen. Gesprekspunten daarbij zijn (niet uitputtend bedoeld):

- De aard, invulling en beleving van de kerkdienst;
- Het omgaan met de sacramenten;
- De inzet van predikanten als 'generalist' (betrokken op alle onderdelen van het gemeentewerk, hetgeen zijn doorwerking heeft in kerkdienst en prediking).

De in de gesprekken binnen onze werkgroep gehanteerde Decisions by Design-methode kan ook in een verdere verkenning zijn waarde bewijzen. In deze gespreksronde is een onafhankelijk voorzitter gewenst.

Wij hebben op basis van het vorenstaande met elkaar geconcludeerd dat alle betrokkenen vanuit De Rank en De Ark bereid zijn om het gesprek over de genoemde (en andere) vragen aan te gaan. Hierbij hebben we ook gesproken over de positie van De Wingerd. Vanuit De Wingerd bestaat de wens om één wijkgemeente te realiseren waarbinnen dan de diverse kleuren een eigen plek krijgen. Hoewel die wens ook voorkomt in de andere wijkgemeenten, zien wij dat op dit moment niet als een haalbare koers. Daarvoor zijn de verschillen tussen de betrokken wijkgemeenten (nog) te groot. Dat laat onverlet dat een goede verbinding tussen de drie (en eventueel later twee) wijkgemeenten in de vervolgstappen moet blijven bestaan.

Wij stellen voor dat daarom eerst een nadere uitwerking van de mogelijke samenwerking tussen De Ark en De Rank wordt gemaakt.

- Personele gevolgen

Wij achten het niet zinvol om nu uitspraken te doen over personele gevolgen van het samen gaan /werken van wijkgemeenten. Dat is eerst mogelijk nadat helderheid bestaat over de vorm van samenwerking tussen de wijkgemeenten.

- Het gebouw

Op dit moment kan nog geen helderheid worden gegeven over de wijze waarop de samenwerking binnen de nieuwe Ark kan plaatsvinden. Het is daarom prematuur om nu bindende uitspraken te doen over de wensen voor de aanpassingen van het gebouw. Dat laat onverlet, dat allerlei werkzaamheden al in gang gezet kunnen worden om het 'samen in de Ark' op termijn te gaan voor bereiden.

Wat ons allemaal daarbij aanspreekt is dat centraal in de nieuwe wijkkerk een goed toegankelijk kerkplein staat. Daaromheen zien wij een grote kerkzaal voor de vieringen alsmede een kleinere maar wel uitbreidbare zaal ("de kapel") voor gelijktijdige andersoortige vieringen voor bijvoorbeeld specifieke doelgroepen. De grote zaal ondergaat een kerkarchitectonische update en wordt voorzien van adequate moderne mediavoorzieningen, orgel en vleugel; ook de kleine zaal vraagt om dergelijke voorzieningen op maat. Tevens zijn er vanuit het kerkplein goed toegankelijke

multifunctionele (vergader-) ruimtes en ruimtes voor andere functies zoals het kerkelijk bureau en de Voedselbank.

De verdere uitwerking van het gebouw vraagt ons inziens om een professionele aanpak. Wij bevelen aan om vroegtijdig de benodigde expertises (waaronder die van een architect) in te huren zodat optimaal gebruik gemaakt kan worden van kennis en ervaringen van elders.

Het beheer van het gebouw dient straks zo te worden georganiseerd dat de gebruikers optimaal van het gebouw gebruik kunnen maken. De gekozen beheersstructuur moet dan ook nadrukkelijk gastvrij en faciliterend zijn.

Wij zijn er tevens van overtuigd dat de verhuizing van de wijkgemeenten van De Wingerd en De Rank naar de nieuwe Ark gelijktijdig moet plaatsvinden en niet één voor één. Op die manier kunnen we gezamenlijk gelijktijdig wennen aan de nieuwe situatie. Het kan daarbij bijzonder waardevol zijn als we bij elkaar te gast mogen zijn tijdens de verbouwing van de huidige Ark (die is vanzelfsprekend nodig!). Dit betekent wel dat uw eerdere besluit zoals opgenomen in "Zicht op overmorgen" over de verkoop van twee kerkgebouwen en de effectuering daarvan in 2018/2019 dient te worden herzien.

- Naam

Wij zijn ervan overtuigd dat een uitnodigende en toekomstgerichte naam voor de nieuwe De Ark een belangrijke zaak is. Daarbij denken wij dat de nieuwe naam niet gerelateerd moet zijn aan de namen van de bestaande wijkgemeenten. Voor ons allen is dit een nieuw begin. Ons voorstel is daarom de gemeenteleden in te schakelen om een nieuwe naam voor te dragen bijvoorbeeld met behulp van een prijsvraag met toelichting.

- Diensten en activiteiten

In onze besprekingen is de eredienst een zeer belangrijk thema geweest. Met name de zondagmorgendienst bepaalt voor een belangrijk deel de identiteit van de "eigen" wijkgemeente. De vraag hoe dat in de toekomst wordt ingevuld als twee of meer wijkgemeenten samen gaan in één gebouw blijkt zeer complex te zijn. In het voorgaande hebben wij daar al het nodige over geschreven.

Wij zien in dat licht veel mogelijkheden om nieuwe activiteiten te initiëren. Hoezeer we nieuwe activiteiten toejuichen, zal de eerste uitdaging zijn (ter wille van het zich thuis gaan voelen van alle deelnemers) om belangrijke bestaande activiteiten een goede plek te geven. Hierop kunnen wij dan voortbouwen en met enthousiasme aandacht geven aan wat extra/vernieuwend/verbindend kan werken. Wij hebben echter nog geen gelegenheid gevonden om dat nader uit te werken naar concrete (nieuwe) activiteiten.

4. Samenvatting en routeplan

Samenvattend stellen wij voor om de volgende acties te ondernemen:

1. Het organiseren van een gespreksronde tussen een afvaardiging van De Rank en De Ark om de vragen die leven ten aanzien van de beoogde samenwerking te bespreken en uit te spreken. Deze gespreksronde moet uiterlijk 1 juli 2018 resulteren in een concreet voorstel waarin een antwoord wordt gegeven of en zo ja onder welke voorwaarden een nadere samenwerking of samengaan tussen de twee wijkgemeenten mogelijk kan worden gemaakt.

2. Het benoemen van een blijvende commissie die de intentie heeft om de veelkleurige eenheid binnen het gebouw en binnen PKN-Krimpen te bewaren en daartoe:
  - Aanbevelingen doet ter bevordering van de gemeenschappelijkheid (diensten en activiteiten), zowel tussen de twee wijkgemeenten die gehuisvest worden in het Ark gebouw als tussen alle wijkgemeenten binnen PKN-Krimpen;
  - Jaarlijks gesprekken voert met wijkkerkenraden en predikanten over de groei van de samenwerking en het behoud van de veelkleurigheid;
  - In conflictsituaties als bemiddelaar wil optreden.
3. Het benoemen van een werkgroep vanuit de drie deelnemende wijkgemeenten voor de verbouwing en inrichting van het gebouw (de werkgroep verbouwing De Ark) op basis van de volgende uitgangspunten:
  - Twee kerkzalen (groot en klein) rondom een kerkplein als ontmoetingscentrum;
  - Voldoende zalen voor alle activiteiten, ook op zondag;
  - (Media-)faciliteiten in het hele gebouw, die voldoen aan de huidige tijd en wensen van de gebruikers.
4. De uitwerking van voornoemde acties en de communicatie hierover met de wijkgemeenten vergt de nodige tijd. In grote lijnen zien wij het volgende volgordelijke tijdsschema:
  - a. AK organiseert gespreksronden tussen De Rank en De Ark conform punt 1 met resultaat voor 1 juli 2018;
  - b. Bespreking in AK van voorstel met het onder a. genoemde resultaat in september 2018;
  - c. Start werkgroep verbouwing De Ark in september 2018;
  - d. Consulteren wijkgemeenten over het onder a. genoemde voorstel in oktober/november 2018;
  - e. Vaststellen samenwerking door AK in december 2018;
  - f. Uitwerken plannen voor nieuwe Ark in het 1^e halfjaar van 2019;
  - g. Concrete plannen verbouwing Ark inclusief kosten en baten voorleggen aan wijkkerkenraden juni 2019;
  - h. Vergunningstraject nieuwe Ark in het 2^e halfjaar van 2019;
  - i. Verbouw nieuwe Ark in 1^e halfjaar van 2020;
  - j. Verhuizing wijkgemeenten Rank en Wingerd naar nieuwe Ark in 2^e halfjaar van 2020;
  - k. Overdracht van wijkkerken aan nieuwe eigenaar begin 2021. De voorbereiding daarvoor kan nu al worden ingezet.

Wij realiseren ons dat ons advies nog geen concreet antwoord geeft op alle aan ons gestelde vragen. Na uitwerking van de acties zoals in dit advies aangegeven hopen wij dat een dergelijk beeld wel ontstaat. Naar onze mening is dat het juiste moment om de wijkgemeenten te consulteren.

Dat laat onverlet dat wij het van groot belang vinden voor het benodigde draagvlak dat de stand van zaken transparant aan de wijkgemeenten wordt bericht. Wij stellen voor daarom in het Krimpens Kerkblad een samenvatting van ons advies te publiceren.